

DE TWEEDE PIJL

Clubmagazine AGILAZ

Nr. 02-2017

Verspreiding: per e-mail

Redactieadres: kees.methorst@hetnet.nl

Verschijsing: streven is 1 x per twee maanden

Een ieder wordt uitgenodigd om bij te dragen, immers niet geschoten is altijd misgeschoten en zo kunnen we stellen dat we met DE TWEEDE PIJL – net als onze naamgever - altijd een schot achter de hand hebben?

Eerdere gepubliceerde magazines zijn op aanvraag verkrijgbaar per e-mail.

Nederlandstalige documenten over handboogschieten kunnen geleverd worden mits men een leeg Cd-schijfje aanlevert.

In deze editie besteden we aandacht aan de wedstrijdvormen (waaraan doen we mee) en de verschillende doelen (waar schieten we dan op). Ik heb geprobeerd een zo compleet mogelijke informatie bijeen te schrapen en heb daarvoor het internet uitgekamd¹ (zie voetnoot voor enkele adressen). Daardoor is de editie ook extra lang geworden (excuses).

Met dank aan de Zaanse schutters voor het idee en de vorm.

Aanleiding: de deelname van leden aan wedstrijden en het NIET of ONVOLDOENDE bekend zijn met het wedstrijdtype en de doelen waarop geschoten moest worden.

Met andere woorden: waaraan doe je mee en waar schiet je dan op.

De bedoeling van dit document is, deze leden een zo volledig mogelijk inzicht dan wel overzicht te verschaffen in de disciplines binnen de handboogsport en de daarbij gebruikelijke doelen. Daarbij ben ik mij er van bewust dat de informatie die ik verzameld heb bij lange na niet volledig is. Dus schroom niet om zelf op onderzoek te gaan.

We kunnen in het scala onderscheid maken in de volgende disciplines en blazoenen:

Doelschieten (indoor/outdoor)

- 25 meter 1 pijl (30 pijlen op 25 meter, 1 pijl per keer),
- 25 meter 3 pijlen (24 keer op 25 meter, 3 pijlen per keer).
- Indoor → afstand 18 meter en afhankelijk van de wedstrijd: 30 of 60 pijlen (3 pijlen per keer), maar ook 25 meter, 30 meter afhankelijk van de mogelijkheden die een sporthal biedt.

Het gross van alle handboogschutters beoefent het doelschieten.

Het blazoen is gemaakt van stevig papier/karton met 10 concentrische cirkels in 5 kleuren en met een waarde oplopend van 1 tot en met 10.

De 5 kleuren zijn: van binnen naar buiten → geel, rood, blauw, zwart en wit.

De puntentelling is – gerekend van buiten naar binnen: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10.

Mis schieten levert geen punten op.

In een binnen-accommodatie zijn de wedstrijdafstanden meestal 18 en 25 meter, waarbij dan een blazoen gebruikt wordt met een diameter van achtereenvolgens 40 en 60 cm.

Bij de wedstrijden buiten zijn de officiële afstanden voor heren 30, 50, 70 en 90 meter en

voor dames 30, 50, 60 en 70 meter. Voor de 60, 70 en 90 meter wordt een blazoen gebruikt met een diameter van 122 cm en voor de 30 en 50 meter een blazoen van 80 cm.

Voor het schieten van 3 pijlen krijgt de schutter 2 minuten de tijd en voor het schieten van 6 pijlen 4 minuten.

Over het algemeen krijgt men – bij de eerste ronde - de gelegenheid om 2 x 3 pijlen te schieten om het vizier in te stellen. De tweede ronde wordt zonder inschieten begonnen.

Short metric → doelschieten.

Short metric is meestal een in principe een outdoor activiteit (NB: als de ruimte in de sportzaal dit toelaat ook binnen). Er wordt door de schutters achtereenvolgens op afstanden van 30 en 50 meter geschoten (Afhankelijk van de soort short metric I, II, III, IV en V wordt door de schutters op de volgende afstanden geschoten: I = 50 en 30 meter, II = 40 en 30 meter, III = 30 en 20 meter IV = 20 en 15 meter en V = 15 en 10 meter.

Per beurt 3 pijlen en per afstand 36 pijlen. Voor alle wedstrijden short metric geldt dat eerst op de langste afstand wordt geschoten. Dat betekent dat op toernooien waar zowel het “doelschieten” (zie boven) en het “short metric doelschieten” worden gehouden, de schutters die aan de short-metric deelnemen na afloop van het doelschieten nog 2 extra ronden schieten voor de 36 pijlen.

Ook hier wordt op de eerste afstand (de langste dus) de schutter in de gelegenheid gesteld om met 6 pijlen het vizier in te stellen. Bij het wisselen van de afstand worden geen pijlen geschoten om het vizier in te stellen

---

¹ <http://nl.wikipedia.org> → Wikipedia-encyclopedie,
<http://www.robinhood-hs.nl> → informatiegids recurve Elliot Murray.

<https://worldarchery.org/targetarchery>

<http://saensehandboogskutters.nl>

<http://www.coenschutters.nl>

<http://www.handboogliga.be>

<https://www.vbs-archery.nl> → Van Buggenum Sport (catalogus)

<http://www.nbv.nl> → Gastelse wipclub (handboek schieten op de staande wip),

www.hertsarchery.org.uk

www.archerygb.org → Grand National Archery Society

Veldschieten.

Het veldschieten is, zoals het woord al aangeeft - een buitenactiviteit (bos, natuurgebied of andere mooie locatie) welke wordt verdeeld over twee dagen.

Per dag leggen de schutters een parkoers af met 24 tot 36 doelen.

Van de helft van de doelen is de afstand (meet/doel) niet bekend.

Bij het veldschieten wordt meestal gebruik gemaakt van een open baan (de doelen zijn goed zichtbaar en kunnen beschoten worden zonder dat de schutter daarvoor abnormale standen/houdingen moet aannemen = bukken, knielen, spreidstand etc.).

Afhankelijk van de grootte van het blazoen staan de doelen dichtbij dan wel veraf (afhankelijk van het type boog 5 tot 60 m) met een diameter variërend van 20 tot 80 cm.

Het blazoen heeft een geel vlak en vier zwarte ringende kleuren.

De puntentelling is van buiten naar binnen 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

Er zijn vier verschillende maten: de 60 en 80 cm vellen (één blazoen per bok), 40 cm vellen (met vier blazoenen op de bok (voor elke schutter één blazoen) en als laatste 20 cm vellen met 12 blazoenen in 4 rijen van 3 (ook wel bunny blazoen genoemd).

Bij aanvang krijgen de schutters een doelnummer toegewezen. Dit is het doel waarmee wordt begonnen samen met 3 andere schutters. Per doel worden 3 pijlen geschoten, waarna de schutters naar het volgende doel gaan. Pas als iedereen in de groep de drie pijlen heeft geschoten, worden de scores genoteerd.

De plaats (de meet), waar van af de schutter schiet, wordt met een houten pen in de grond aangegeven.

Soms worden twee pennen gebruikt, de één is rood en de ander is blauw gekleurd.

De rode pen is voor de recurve en compound schutters en de blauwe pen voor de barebow/longbow schutters. De blauwe pen staat over het algemeen dicht bij het doel van de rode.

Het parcours is meestal zeer afwisselend. Er wordt tussen de bomen door geschoten, bergopwaarts of bergafwaarts.

Daarnaast wordt er onderscheid gemaakt in twee typen veldschieten: de WA-veld (World-Archery) en IFAA-veld (International Field Archery Association).

Bij de IFAA wedstrijden wordt een grote verscheidenheid aan bogen toegelaten en worden er per doel 4 pijlen schoten op 28 doelen. Van alle 28 doelen is de afstand bekend. Het maximaal aantal punten dat op een dag gescoord kan worden bedraagt 560 punten.

Bij een WA-veld wedstrijd worden er per doel 3 pijlen geschoten op 24 doelen. Van de helft van de doelen is de afstand niet bekend, van de overige doelen wel. Het maximaal aantal punten dat op een dag gescoord kan worden bedraagt 432 punten.

Omdat er niet altijd buiten geschoten kan worden bestaat er een vorm voor binnen: IFAA-indoorronde.

Het schieten gebeurt volgens de IFAA reglementen met dit verschil dat het binnen is. Alle doelen hebben een vaste schietlijn en hebben allemaal dezelfde afstand (20 yards = ca. 18,3 meter). Er wordt per ronde geschoten met 18 pijlen (6 x 3). De blazoenen zijn blauw van kleur met een diameter van 40 cm en voor de compound-schutters en zogenaamde vijfspot.

De scores zijn respectievelijk 1, 2, 3, 4, 5, X = 5 en voor de vijfspot 4, 5, X = 5.

Een variant daarop is de IFAA flintridge.

Per beurt worden 4 pijlen geschoten, waarbij per beurt de afstand verandert en de schutter op kleinere blazoenen schiet.

Een flint bestaat uit twee series van 7 x 4 pijlen en er wordt geschoten vanaf 6 verschillende schietlijnen.

De blazoenen die gebruikt worden zijn: enkel = diameter 35 cm, vierspot = 4 x 20 cm (zogenaamde kookplaatvorm), en de vijfspot = 5 x diameter ??

Arrowhead ronden.

Een variatie op het veldschieten is de zogenaamde arrowhead-ronde. Hierbij schiet men per dag totaal 72 pijlen (24 x 3). De eerste dag op doelen met een onbekende afstand en de tweede dag op doelen waarvan de afstand bekend is.

2-D / 3-D ronden.

Bij de 2-D ronden leggen de schutters een parkoers af met doelen, die verspreid staan opgesteld in het veld/bos. Op de bok wordt – in plaats van het blazoen bij het doelschieten of veldschieten - een vel aangebracht met daarop een dier afgebeeld.

Bij 3-D-ronden leggen de schutters een parkoers af met doelen, eveneens verspreid in het veld en/of bos, maar nu driedimensionaal in de vorm van dieren (van kunststof of ander materiaal).

Bij zowel de 2-D als de 3-D ronden staan meestal 32 doelen opgesteld.

Op de dieren is de zogenaamde 'dodelijke zone' aangegeven. Dat wil zeggen: één schot op deze plek zou fataal zijn en is daarom het hoogste aantal punten waard.

De afstanden zijn altijd onbekend, maar variëren afhankelijk van het type boog en de leeftijdscategorie tussen de 5 en de 60 meter. De puntentelling is 20, 14, 8 voor dodelijke zones en 17, 11, 5 voor hits (wel raak geschoten, maar niet in de dodelijke zone).

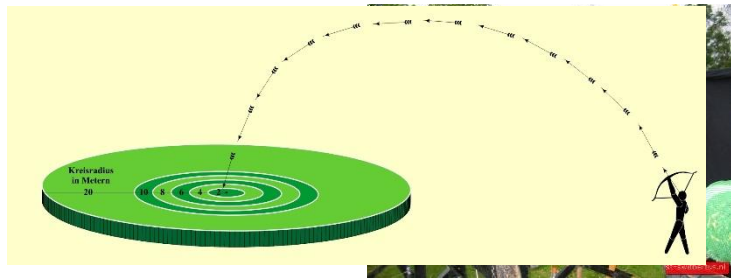
Een variant daarop is het **Broadhead**-schieten. Hierbij worden de 2-D vellen aan een draad opgehangen waardoor het doel beweegt.

Cloutverschiëting.

De bedoeling is dat de schutters een pijl in de grond schieten, zo dicht mogelijk bij of in de "clout". Een 'clout' wordt gevormd door verschillende cirkels op de grond met een paal in het midden (eigenlijk een liggend blaas). Soms is de "clout" een felgekleurde driehoekige vlag, een kluit omwikkeld met een lap of een liggend doelpak.

De puntentelling wordt bepaald door de afstand van de "clout" tot de pijl in de grond, bijvoorbeeld: 50 cm = 5 punten, 1 meter = 4 punten, 2 meter = 3 punten, 3 meter = 2 punten en 4 meter is 1 punt. Een "clout" ronde bestaat uit 3 x 12 pijlen op verschillende afstanden en afhankelijk van de schutter (heren, dames)

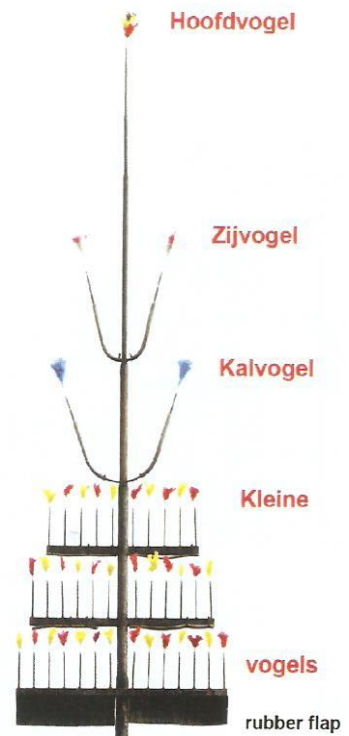
Afstanden: heren 165 meter, dames 125 dan wel afhankelijk van de mogelijkheden van de organiserende vereniging kortere afstanden.

Wip-schiëten.

De kunst is

Deze nepvogels zijn gemaakt van kunststof of van houten blokjes met kleurige pluimen. Ze zijn bevestigd op ijzeren stangen bovenin een hoge paal. Bij de staande wip is die 25-30 meter hoog, bij de liggende wip 12-15 meter. Onder de hoofdvogel zitten zij- en kalvogels en op de onderste pinnen kleine vogels. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk vogels te schieten. Meestal wordt de waarde van de te schieten vogels vooraf bepaald (beschrijfschiëtingen). De staande wip is een vaste staak, waar de stangen met vogels in wordt gehesen. De schutter schiet verticaal. Bij de liggende wip zijn de stangen vastgemaakt op een wippend onderstuk. De schutter schiet nu horizontaal.

Popinjay of Papingo.

Op een mast (27 meter) is een houten vogel aangebracht. De schutters (meestal traditioneel) staan aan de voet van de mast binnen een cirkel van 3,7 meter en schieten daarbij verticaal naar boven met stompe pijlen (pijlen voorzien van een rubberen dop). De bedoeling is dat de vogel (haan, kippen, duif, kuiken) geraakt wordt.

Trap-archery.

Het principe bij Trap-archery is gelijk aan de regels bij het kleiduifschieten. Alleen wordt nu geen geweer gebruikt maar een handboog. Ook hier worden schijven weggeschoten met de bedoeling dat de handboogschutter probeert deze uit de lucht te schieten voordat de schijven de grond raken.

Ski-archery.

Ski-archery een biatlon maar dan met pijl en boog.

Deze tak is erkend door de FITA in 1991. Het is een combinatie van boogschieten met het crosscountry skiën. De deelnemers moeten tijdens een skitocht van 12 km (8 km voor vrouwen) 12 doelen raken. Een gemist schot betekend een extra ronde afleggen van 300 meter. De deelnemers leggen een parcours af van ongeveer 12 km (3 ronde van 4 km voor de heren, 2 x 4 km voor de dames), op het einde van elke ronde dienen ze dan op omklapbare schijven te schieten met boog en pijl (na elke ronde vier schijven).

Run-archery.

Run-archery een combinatie van hardlopen en handboogschieten.

Een wedstrijd bestaat doorgaans uit 2 heats; voorronde en (kleine) finale. Een heat bestaat uit 4x een ronde (een ronde ligt tussen de 700 en de 1000 meter hardlopen). Na het startschot wordt met de boog op de rug de ronde al rennend afgelegd.

Nadat de ronde is afgelegd, komen de renners/schutters op de

schietplaats en moet 3 pijlen schieten op omklapbordjes (20 cm doorsnede).

Voor elke pijl één bordje. De volgorde waarin de bordjes omgeschoten worden is willekeurig.

Mist de schutter één of meer bordjes dan moet hij een straf rondje lopen van ongeveer 100 meter per gemiste pijl. De renners lopen het parcours vier maal, waarbij ze 3 x 3 pijlen moeten schieten. Aan het eind van de vierde ronde finisht de renner/schutter en wordt de tijd vastgelegd.

De afstand tot het doel is voor de volwassenen 20 meter en voor de jeugd 15 meter. In Nederland wordt sinds 2015 onder de vlag van de NHB een Run-Archery CUP georganiseerd met meerdere wedstrijden.

Fligh-shooting.

Bij flight-shooting is het de bedoeling dat op afstand wordt geschoten en wel zo ver mogelijk. De afstanden zijn aangegeven, met als eerste afstand 150 meter. Daarna telkens oplopend met 50 meter en vaak tot ver voorbij de 1000 meter. Er worden tenminste vier beurten geschoten met elk 3 pijlen.

Wand-shooting.

In de middeleeuwen werd deze vorm van boogschieten gebruikt als oefening. De paal (van wilgenhout van ca. 15 cm breed en 1,80 meter hoog stelde de vijand voor. De afstand (meet – doel) bedroeg 100 stappen (ca. 60 meter).

De opzet was om de schutters te oefenen in de concentratie en daarmee de links-rechtsbeweging te leren beheersen. Voor longbow schutters geen gemakkelijke opdracht. Ook voor de hedendaagse schutters met hun moderne bogen is het niet gemakkelijk om een paal met deze afmetingen en afstand te raken

De palen die nu gebruikt worden zijn van hout omgeven met een laag stevig maar veerkrachtig piepschuim. Om de paal is een cirkel getrokken.

De jeugd schiet op palen met een breedte van 10 cm op een afstand van ca. 90 meter. De heren schieten op palen met een breedte van 12,5 cm op een afstand van ca. 110 meter en de dames op palen met een breedte van 15 cm op een afstand van ca. 130 meter.

Een treffer scoort 5 punten. Daarnaast kan 5 punten gescoord worden als de pijl in de cirkel landt aan de basis van de paal. Aan alle andere pijlen die de cirkel raken wordt 1 punt toegekend.

Elke serie bestaat uit twee ronden met elk 3 x 12 pijlen met zes proefpijlen voor de eerste ronde.

Funshooting.

En dan heb je nog een heleboel spelvormen, zoals: Bearsault (Belgisch, Frans) en vergelijkbaar met het doelschieten, Roving = vergelijkbaar met Wand-shooting maar nu op een vlag, Ballonnen schieten, Speelkaarten schieten, Darten, Vier op een rij, Pokeren, woorden schieten, e.v.a. Kijk maar eens op <https://worldarchery.org/targetarchery>.